

85661

pkt. 2 Bestyrelsens beredning

a. Formanden

b. Styreleder

Et selskab med så mange år bag sig som Houborg Plantage skaber sig rent umiddelbart en række traditioner. Så længe de er gode og aktuelle, bør de bevares. Men bliver de forældede og uegnede, bør de slettes.

En af de gode traditioner er, at vi på generalforsamlingen har lejlighed til at kunne byde vore nye aktionærer velkommen i kredsen omkring Houborg Plantage. Hjertelig velkommen skal de være, og det er vort ønske, at de må føle sig virkelig velkommen i aktionærkredsen.

Vore generalforsamlinger og samværet i timerne derefter plejer at forløbe på en både rolig, seriøs og hyggelig måde. Og det er vort håb, at det fortsat må være sådan såvel i år som i årene fremover.

Vi har tidligere drøftet, hvad der får folk til at erhverve sig en aktie og blive aktionær i selskabet. Vi har ikke nogen direkte statistik at støtte os til, men ud fra de svar, vi gennem årene har fået, tegner der sig alligevel et mønster. Groft beregnet er der tale om to hovedgrupper. Den ene gruppe har erhvervet aktien indenfor familien, hvoraf nogle kan føre den første erhvervelse tilbage til selskabets start i 1866. Den anden gruppe har erhvervet aktien ved køb i fri handel ud fra ønsket om at være med i selskabet.

Men uanset hvordan aktien er erhvervet og uanset hvilken størrelse den har, så har den nye aktionær i hvert fald ved sin aktieerhvervelse vist interesse for plantningssagen i almindelighed og for Houborg Plantage i særdeleshed. Og det er der grund til at sige tak for.

Vi føler samtidig også trang til at give udtryk for den glæde, det er for bestyrelsen at se, at så mange, der i blandt flere, der kommer langvejs fra, slutter op om selskabet og tager sig tid til at deltage i generalforsamlingen.

Antallet af aktionærer i Houborg Plantage er ved en opgørelse foretaget kort tid før generalforsamlingen opgjort til 489 mod 496 sidste år, og antallet af de i årets løb noterede aktieoverdragelser har andraget 18 i alt.

Antal nye aktionærer: 14?

Også forud for denne generalforsamling har bestyrelsen udsendt dagsorden og regnskab til vore aktionærer. Vi håber, at interessen herfor stadig er til stede. Som det er sagt tidligere, koster denne service godt nok lidt penge og giver direktionen lidt ekstra arbejde. Men så længe mulighederne og interessen er herfor blandt aktionærerne, vil vi gerne fortsætte denne praksis.

En anden god tradition er, at Houborg Plantage kan udbetale udbytte til sine aktionærer - en tradition, der har 80 år på bagen.

Grunden til at spørgsmålet om udbetaling af udbytte til aktionærerne i sin tid overhovedet kom på tale var et driftsoverskud på 1.400 kr. Det gav anledning til en længere drøftelse på selskabets generalforsamling i 1917, men enes kunne man ikke, så forslaget faldt.

Men hvad der ikke lykkedes i 1917, blev gennemført på generalforsamlingen i 1918, hvor det blev besluttet at udbetale 5% i udbytte for driftsåret 1917. Set med vor tids øjne var der ikke mange penge i vedtagelsen. Aktiekapitalen var på det tidspunkt 20.000 kr. fordelt på 400 aktier á 50 kr., så der blev nøjagtig 2,50 kr. pr. aktie.

Men siden 1918 er der hvert år udbetalt udbytte, og beløbene der er afsat hertil i regnskaberne gennem årene er steget meget væsentlig, nemlig fra 1.000 kr. til 80.000 kr.

Det er et sundhedstegn, at plantagen i gode som dårlige tider har været i stand til at udbetale udbytte.

For driftsåret 1998 har bestyrelsen besluttet at indstille til generalforsamlingen, at der udbetales 80.000 kr. i udbytte til aktionærerne.

Da selskabet er så økonomisk vel konsolideret, som tilfældet er, skulle det også i årene fremover være mulig at fortsætte den 80-årige tradition.

Der er to spørgsmål, der dukker op med mellemrum: Hvad kan jeg få ved salg, og hvad må jeg give for en aktie i Houborg Plantage? Og disse spørgsmål er flere gange blevet stillet os i 1998.

Det er hver gang vanskelige spørgsmål at svare på. Aktien er ikke børsnoteret, og det sker kun enkelte gange, at vi bliver bekendt med handelsprisen, når en aktie i fri handel skifter ejer. Men et par eksempler kan dog nævnes. Det ene handler om en aktie med pålydende 1.000 kr., der er solgt for 10.000 kr., altså til kurs 1.000. Det andet vedrører en aktie med pålydende 250 kr., der er solgt til en kurs væsentlig over 1.000.

Den stærke stigning i handelsprisen på Houborg Plantages aktier gennem de seneste år synes at have sin rod i Selskabet Høllund-Søgård Plantages aktiesalg til kurser væsentlig over 1.000, som det skete for nogle år siden.

Samtidig kan den periodiske efterspørgsel efter Houborg aktier være en medvirkende årsag. Med de 800 aktier - 400 på 250 kr. og 400 på 1.000 kr., som Houborg Plantages aktiekapital er delt op i - er det klart, at en sådan periodisk efterspørgsel efter en aktie, også er med til at holde kursen oppe.

For skattemyndighederne har det siden formueskattens ophævelse ikke været noget særlig større behov for at beregne aktiens skattekurs. Det sker dog endnu bl.a. for vore aktier, hvor skattekursen senest er beregnet til 1.730. Dvs. at en 1.000 kr. aktie skulle være 17.300 kr. værd. Så meget har vist ingen hidtil betalt!

Men lad os prøve at fortsætte det teoretiske tankeeksperiment, vi var inde på sidste år, for at finde frem til hvad selskabets indre værdi kunne være. Det er vel næppe for stort regnet, at der vil kunne være mindst 20 mill. i kassen, såfremt alle aktiver blev realiseret. Og så har hver aktie pludselig en værdi, der er væsentlig mere end det dobbelte af skatteværdien.

Men næppe nogen tænker på skattekursen eller den indre værdi, når en aktie handles. Her er det alene et spørgsmål om udbud og efterspørgsel. Forstå os derfor, når vi ikke er ret gode til at svare på, hvad en aktie i Houborg Plantage kan købes eller sælges for.

En leder i Dansk Skovforenings blad SKOVEN fornylig beskrev den situation, som skovbruget befinder sig i, med bl.a. disse ord: "Skovbrugets økonomi er ikke i frit fald. Den er derimod i et langsomt og sikkert fald på vej mod dårligere tider.

Alle i branchen ved det, mens over 5 millioner danskere sandsynligvis intet aner om denne situation. Kun få danskere ved, at skov også er en forretning, der skal løbe rundt.

Samtidig øges omverdenens krav til skovene støt og sikkert. Flere naturværdier skal beskyttes, og flere muligheder for friluftslivet skal stilles til rådighed. Produktionsmetoderne ønskes ekstensiveret for at give mere plads til den vilde natur".

Det skal blank erkendes, at plantagedrift ikke just er nogen lukrativ forretning i disse år. Men det vil være urimelig, hvis forholdene, som der lægges op til i lederen, skulle blive ringere i årene fremover.

Trods de magre tider berettes der dog stadig om høje priser for hedeplantager af en vis størrelse. Det kan næppe være det øjeblikkelige afkast, der tiltrækker køberne. Men spørger man sig for, kan man være heldig at få at vide, at det er herlighedsværdierne, at det er egne jagtrettigheder, eller at det er ønsket om en fremadrettet pengeanbringelse.

Gennem mange år er der gjort et stort arbejde for at rationalisere arbejdet i skovbruget. Skovøksen dumpe lyd og skovsavens rytmeriske sang er forlængst forsvundet sammen med de fleste af datidens skovarbejdere. I dag er det motorsaven og de store maskiner, der både kan fælde, afgrene og opskære træet i passende længder, der er sagen.

Vi har ikke selv mulighed for at gøre dårlige tider bedre, men vi kan fortsætte med at drive Houborg Plantage på en forsvarlig måde. Gøde, sprøjte og udtynde i det omfang, det er nødvendigt. Da ca. 3/4 af plantagens granbevoksning er under 50 år, er der håb for, at forholdene kan udvikle sig til det bedre, når disse træer bliver hugstmodne.

5

Vi kender alle talemåden: Det er svært at spå, især om fremtiden. Men svært eller ej er det faktisk, hvad de fleste af os gør, når vi lægger budget for det følgende år. Og det gælder også for Houborg Plantage.

Vi kender også alle, at der i årets løb pludselig dukker ekstraudgifter op, der ikke kan udsættes. Sjældnere, at der kommer en indtægt, som ikke var forventet. Så med et budget har man et styringsinstrument, der giver mulighed for at gribe ind, hvis udgifterne pludselig eksploderer, eller indtægterne svigter.

Det var ikke forventet, at året 1998 skulle resultere i et overskud væsentlig over 100.000 kr. Årsagen dertil var bl.a., som vi gjorde opmærksom på under sidste års generalforsamling, at bestyrelsen ønskede - indenfor de økonomisk mulige rammer - at fortsætte den igangværende kultur- og bevoksningspleje og anlægget af 2. kultur. Og som det vil ses af regnskabet, er der på disse opgaver brugt 313.124 kr. .

Trods det blev året 1998 økonomisk bedre for Houborg Plantage end forventet bl.a. på grund af en ikke forud forventet engangsindtægt. Og resultat må, som forholdene er indenfor skovbruget i øjeblikket, betegnes som tilfredsstillende.

Årets resultat, et overskud efter skat på 161.557 kr., foreslår bestyrelsen disponeret således

at der udbetales 80.000 kr. i udbytte

samt at restbeløbet 81.557 kr. overføres til næste år.

Siden sin stiftelse for nu snart 133 år siden har Houborg Plantage haft et samarbejde med Hedeselskabet om plantagens forvaltning.

Samarbejdsaftalen er med mellemrum taget op til revision og fornyelse. Vor nugældende aftale er således indgået i 1986.

Trods de mange års samarbejde både kan og skal det kunne diskuteres, hvorvidt en aftale hen ad vejen bliver for utidssvarende, eller om arbejdet i plantagen med plantning, fældning, salg osv. kan udføres billigere eller måske bedre af en anden samarbejdspartner.

Den diskussion tog vi op i 1998.

Det stod klart for os, at det bestemt ikke er lige meget, hvem man vælger til samarbejdspartner. Den forkerte kan ubevidst for eksempel på grund af manglende viden eller kendskab til forholdene lave sådanne fejl, der først opdages sent og for plantagen bliver mærkbart år frem i tiden.

Som den, der ud over Hedeselskabet fandtes at kunne varetage forvaltningen af plantagen på en måde, vi kunne være tilfreds med, blev Skovdyrkerforeningen Sydjylland nævnt, og vi besluttede os for at rette henvendelse dertil for at få et uforbindende tilbud.

Vi lagde kortene på bordet overfor Skovdyrkerforeningen. Vi viste dem plantagen - både de bedre og de dårligere arealer - og besvarede de spørgsmål, de havde.

Jeg synes, det bør siges her. Jeg har kun ros for den måde, vor henvendelse blev behandlet på. Og uanset at vi gjorde det klart, at vi ikke på forhånd kunne love dem noget, blev vor henvendelse behandlet absolut seriøs.

Faktisk samtidig med, at Skovdyrkerforeningens tilbud forelå, meddelte Hedeselskabet, at de ønskede at erstatte alle samarbejdsaftaler, og der i blandt vor, med en ny modulopbygget samarbejdsaftale gældende senest fra 1. juli 1999.

Selvom begge forslag næsten omfattede det samme, ofrede vi alligevel en del tid på at omregne de forskellige priser. Resultatet blev, at der kun var ringe forskel, hvorfor vi besluttede at fortsætte samarbejdet med Hedeselskabet.

Det skal samtidig siges, at selvom vi forudsætter, at vi også i årene fremover får mindst samme gode service af Hedeselskabets folk, som vi har fået hidtil, kan der være behov for, at bestyrelsen stærkere følger plantagen og det entreprenørarbejde, der udføres. For efter 1. oktober har Hedeselskabet ingen skovfoged boende i plantagen. Og med de plantagestørrelser, en skovfoged fremover skal varetage arbejdet i, bliver det ikke dagligt, han kommer til Hovborg.

Man bør altid glæde sig, når noget går godt. Det var derfor en god nyhed, at de danske nåleskove - som helhed betragtet - holder sig i god form.

Det er Skov- og Naturstyrelsens årlige rapport om skovenes sundhedstilstand, der så positivt konkluderer, at 83% af de danske nåletræer kan vurderes som sunde, samt at de seneste års positive udvikling ser ud til at være fastholdt.

Vi har i Houborg Plantage ikke noget tilsvarende parameter for plantagens sundhedstilstand, men vi har under vore besigtigelser i plantagen i hvert fald kunnet konstatere, at plantagen - jordbunds- og klimaforhold taget i betragtning - uden overdrivelse kan betegnes som værende i rimelig god tilstand. En konklusion der sikkert kan bekræftes såvel af de, der jævnlig færdes i plantagen, som af de der deltager i den årlige aktionærtur, selvom det ikke kun er de bedre beplantninger, aktionærerne får at se.

For selvom de voldsomme ja nærmest orkanagtige storme, vi har haft i det forløbne år stormfælder nogle træer og medvirker til at give skovkantens graner røde nåle, og selvom der hist og pist er træer, som træbiller gør sit for at ødelægge, bliver hovedindtrykket dog fortsat, at der er en god træbestand med en rimelig god årlig tilvækst.

Den megen regn, vi har fået i 1998, har ikke kun været et gode. Vejene har flere steder haft svært ved at bære de tunge maskiner, som i dag er nødvendige for skovdriften. Og ulovlig ridning i plantagen har gjort sit til, at vejenes tilstand visse steder har været dårligere end ønskeligt.

Men selv dette gør ikke glæden over plantagens gode tilstand mindre. Se det selv. Tag selv en tur ud i plantagen. Den er altid et besøg værd.

I år kommer vi til at skulle sige farvel til to personer, der har haft stor betydning for Houborg Plantage, og som bestyrelsen har haft et tæt samarbejde med gennem mange år.

Den ene er skovfoged Herskind, der har bebudet, at han på grund af alder fratræder Hedeselskabets tjeneste pr. 1. oktober 1999.

Næppe nogen kender plantagen bedre end Herskind, hvilket gennem årene har været os en stor hjælp. Og han har sin store del af æren af, at plantagen er i den gode tilstand, vi ser i dag.

Vi regner med, at vi senere kan få lejlighed til både at sige tak og ønske ham alt godt i hans otium.

Den anden er skovrider Oppermann, der ligeledes fratræder Hedeselskabets tjeneste p.gr.a. alder.

Også han har et stort kendskab til plantagen og sin del i den gode tilstand, den har i dag. Og kendskabet er ikke mindst kommet til udtryk i hans faglige beretninger på generalforsamlingerne.

Også for hans vedkommende håber vi senere at få lejlighed til både at sige tak og ønske alt godt for ham i hans otium.

Som om disse for os dårlige nyheder ikke var nok, har Oppermann nu måtte meddele, at han p.gr.a. sin sygdom ikke kan modtage genvalg til bestyrelsen, hvilket bestyrelsen ellers på det seneste bestyrelsesmøde opfordrede ham til.

Fra bestyrelsens side kan vi kun beklage, at så megen faglig ekspertise og anden viden, som Herskind og Oppermann er i besiddelse af om Houborg Plantage, nu ikke længere er til rådighed for plantagen.

10

Det har igennem mange år været en fast tradition, at bestyrelsens mundtlige beretning på generalforsamlingen er opdelt i to dele. Dels i en almen beretning, der aflægges af formanden, og dels i en teknisk beretning som skovrideren aflægger på bestyrelsens vegne.

Ikke så få aktionærer har gennem årene overfor bestyrelsen givet udtryk for deres tilfredshed med den fyldigere beretning, de på denne måde får. Derfor skal denne tradition heller ikke brydes i år.

Men inden jeg overlader ordet til skovrider Oppermann for hans aflæggelse af den tekniske beretning, finder jeg anledning til at rette et par ord til de mange, jeg eller bestyrelsens øvrige medlemmer har haft kontakt med i det forløbne år.

Vi er fra bestyrelsens side meget glade for den interesse, aktionærerne viser for Houborg Plantage, og for det gode samarbejde vi udadtil har til naboplantagerne, Hedeselskabet, Jagtselskabet og de mange andre, vi har kontakt med.

Der skal også herfra lyde en tak til skovrider Oppermann og skovfoged Herskind samt til arbejderne i plantagen for godt udført arbejde i det forløbne år til gavn for Houborg Plantage.

Og selv vil jeg gerne runde disse ord af med en tak til bestyrelsens medlemmer og til revisionen for et godt samarbejde i det forløbne år.

BERETNING FOR A/S HOVBORG PLANTAGE - 1998

Arbejdet i Hovborg plantage har i det forløbne år omfattet afdrift af mellemaldrende rødgran i afd. 20a og i afd. 43 a, - afd. 43a er en typisk bevoksningsrand der er i opløsning på grund af klimaskader og typografangreb.

Skærmstillingen af gl. rødgran i afd. 1 er videreført med efterfølgende underplantning med sitkagran.

Egentlig gennemhugning af yngre rødgran er primært foretaget i afdelingerne 15, 38, 39, 43, 46 i plantagens vestlige del og hvorfra de fleste gavntreeffekter stammer, medens produktion af flis stammer fra tynding og efterfølgende flisning i unge rødgranbevoksninger i plantagens centrale del.

I afd. 42 blev i 1997 ryddet ca. 12 ha. gl. bjergfyr, som efterfølgende blev hugget til flis. Det er planen at udlægge arealet som naturareal, der efterhånden skal springe i lyng. På de højereliggende partier er der i 1998 gruppevis indplantet 7.500 stk. skovfyr i borede huller, for at skabe variation i landskabet. Det er tanken at inddrage den resterende del af afd. 42 i projektet i 1999.

Langs "Bi Madses vej" i arealets vestside, er etableret et 40 meter bredt løvtræbælte tilplantet ~~med tilskud gennem Skov- og Naturstyrelsen~~, med vintereg, skovfyr, sildig hæg, vildæble og hybridlærk. Arealet er dybdepløjet inden tilplantningen.

Årets samlede hugst nåede op på 1.938 m³ (1997: 3.247 m³), planhugst: 1.058 m³.

Salget har omfattet: 468 m³ uafkortet tømmer, 290 m³ afkortet tømmer, 436 m³ Troldhede træ, 44 m³ emballagetræ, 396 m³ cellulosetræ og spånpladetræ, 63 m³ brænde og vrag, 105 m³ pæle, 56 m³ flis og 5 m³ selvhuggerbrænde.

Endvidere er der solgt 19 stk. nordmannsgranjuletræer til en gennemsnitspris af 48,61 kr/stk, 1.800 kg nordmannsgranklip til 6,48 kr/kg og 400 kg rødgrangrønt til 3,99 kr/kg.

Som det fremgår af tallene er det slut med produktionen af nordmannsgranjuletræer. Træerne er blevet for store og fremover satser vi på produktion af pyntegrønt på de tilbagestående træer.

I det forløbne år er gentilplantet i alt: 7,56 ha til en samlet udgift på: 181.144 kr (24.000 kr/ha), omfattende indkøb af planter, pløjning eller boring af plantehuller, plantning samt indkøb og opsætning af hegn.

Gentilplantningen har primært fundet sted i afdelingerne 20a, 36c, 42a og 43c med sitkagran, skovfyr og eg som hovedtræarter.

Til kultur- og bevoksningspleje er anvendt i alt: 131.979 kr. På kultursiden er afholdt udgifter til indkøb og udbringning af 4.510 kg gødning, efterbedring i diverse kulturer og sprøjtning mod snudebiller og ukrudt.

Til gentilplantning og efterbedring er i alt brugt: 26.925 stk planter, primært skovfyr, eg, sitkagran og lærk.

Bevoksningsplejen har omfattet nedskæring med motorsav i diverse skovkulturer og nedskæring/tynding i plantagens pyntegrøntbevoksninger i forbindelse med overgangen fra jule- til pyntegrøntproduktion.

Under skovvedligeholdelse er anvendt i alt: 19.209 kr brugt til vejmaterialer, maskinel- og manuel indsats ved vejvedligeholdelsen samt slåning af vejrabatter.

Til drift og vedligeholdelse af skovens huse er brugt i alt: 3.122 kr omfattende diverse reparationer, skorstensfejning, renovation og vandafgifter.

Til brandforsikring og bygningskasko er for skovens huse i alt betalt: 14.077 kr.

Den samlede huslejeindtægt har andraget: 46.670 kr.

Plantagens traktor har i 1998 indtjent i alt: 16.270 kr. Traktorens arbejdsopgaver har omfattet: vejvedligeholdelse, spredning af gødning og specielle udslæbningsopgaver.

Resultatet før ekstraordinære poster og skat udgjorde: - 11.670 kr.

Traktoren er nedskrevet til 0 kr.

Råtræsituationen

Afsætningen af nåletræ til de indenlandske træindustrier har i det forløbne år været tilfredsstillende. Dette gælder navnlig for effekterne uafkortet og afkortet tømmer, lameltræ og emballagetræ. Gode priser er dog svære at opnå på disse effekter på grund af savværksbranchens dårlige økonomi. Branchen forventer, at ordretilgangen i 1999 vil reduceres væsentligt i forhold til 1998 samtidig med, at der vil være et stærkt pres på færdigvarepriserne fra vore nabolande. Cellulosetræeksporten har i 1998 været inde i en forholdsvis stabil periode indtil 3. kvartal af 1998, hvor afsætningen blev negativt påvirket af faldende kurser på svenske og norske kr. Afsætningen i indeværende år af cellulosetræ/blandet nål forventes således at blive vanskelig både pris- og mængdemæssigt, medens cellulosetræ af frisk rødgran/sitkagran forventes at kunne afsættes til mellem 160 - 170 kr/m³.

Ved prisforhandlinger den 7. januar 1998 enedes Skovforeningens Handelsudvalg og Træindustrien om nye fælles vejledende priser på uafkortet tømmer og lameltræ svarende til prisstigninger på ca. 2% i forhold til de hidtil gældende priser fra februar 1997. Prisen på korttømmer og emballagetræ forblev uændret.

Næste halvårlige prisforhandling fandt sted 12. juni 1998, og man enedes her om uændrede fælles vejledende priser på uafkortet tømmer og lameltræ, medens korttømmer og emballagetræ fik et prisfald på henholdsvis 3 - 4% og 6 - 7%, gældende fra 1. juli 1998.

Blandt de vigtigste effekter der produceres i plantagerne kom prisen pr. 1/7-98 på uafkortet tømmer, rødgran kl. B, 16 - 20 cm således til at ligge uændret på 295 kr/m³ og prisen på lameltræ uændret på 255 kr/m³.

Prisen på korttømmer og emballagetræ faldt henholdsvis 10 kr/m³ til 280 kr/m³ og med 16 kr til 218 kr/m³ (3 meter langt).

Ved prisforhandlingen den 25/11-1998 opnåedes der ikke enighed om nye priser for første halvår af 1999.

Samme dag som prisforhandlingerne fandt sted, dømte Konkurrencestyrelsen de centrale prisforhandlinger for ulovlige, idet styrelsen har besluttet, at de vejledende priser ikke længere må anvendes

og at det hidtidige prissystem skal være afviklet senest den 1/3-1999. Rådet mener, at de vejledende priser ensarteliggør prisdannelsen, og dermed ikke gavner de mindre skovejere i afsætningen af deres produkter.

Ved en fornyet kontakt den 22/12-1998 mellem Skovenes Handelsudvalg og Træindustrien opnåedes der enighed om nye fælles vejledende priser, gældende fra 1/1-1999 og en afkortning af betalingstiden for nåletræeffekter. I forhold til prislisten fra juli 1998 blev prisen på uafkortet tømmer øget med 2%, og priserne på korttømmer, emballagetræ og lameltræ sænket med 5 kr/m³.

Hvad angår Konkurrencestyrelsens forbud mod fælles vejledende priser, er der senest sket det, at Dansk Skovforening og Danske Træindustrier har indsendt en anke over Konkurrencerådets afgørelse om, at aftale og udsendelse af vejledende priser på råtræ skal ophøre. Konkurrencestyrelsen har valgt at tillægge klagen opsættende virkning, hvilket betyder at parterne, indtil Konkurrenceankenævnet træffer afgørelse, kan fortsætte hidtidig praksis.

Cellulosetræprisen for rødgran/sitkagran har i 1998 ligget uændret på 160 kr/m³, og for cellulosetræ blandet nål på 140 kr/m³.

Cellulosetræeksporten har i 1998 været inde i en forholdsvis stabil periode, og cellulosetræ af frisk rødgran forventes i 1999 at kunne afsættes til mellem 160 og 170 kr/m³.

Afsætningen af blandet nål er fortsat vanskelig, og med en pris på 140 kr/m³ er der ikke levnet noget nettooverskud til skoven.

Det nærmeste alternativ til cellulosetræ er flisen, og selv om denne produktion ikke giver det store overskud til ejeren, er det en bedre forretning end produktion af cellulosetræ-blandt nål, samtidig med at man får gennemført sin bevoksningspleje på en billig måde.

I sæsonen 1/7-97 til 1/7-98 har Hedeselskabet i det syd- og sønderjyske område produceret ca. 30.000 m³ flis. Dette tal vil i indeværende sæson mere end fordobles i takt med udbygning af fjernvarmeværker i Assens og i Ebeltoft.

Afregningsprisen til skovejere ligger for rødgranflis på ca. 59 kr/m³.

Juletræ- og pyntegrøntsæsonen 1998

Danske Juletræsdyrkerforening skønner, at den samlede eksport af nordmannsgran og nobilis juletræer har ligget på ca. 6 mill. træer, hvilket svarer til en lille stigning i forhold til sidste år. Hertil kommer et hjemmemarkedssalg på 1,5 mio. træer.

Produktionen af klippegrønt faldt en smule på grund af det usædvanligt store kogleår i nobilis.

Juletræsæsonen 1998 har været atypisk i forhold til tidligere år. De udenlandske opkøbere var således særdeles afventende, bl.a. fordi produktionsprognoserne lovede, at der var rigeligt med træer på markedet. Denne tilbageholdenhed hos aftagerne, der holdt sig i hele september og oktober måned, skabte nervøsitet hos producenterne og fik priserne til at falde til et niveau der lå 5 - 15 kr under de vejledende priser, og her blev de liggende resten af sæsonen. Nervøsiteten blev heller ikke mindre af, at mange nordmannsgraner blev gule i løbet af efteråret på grund af den kraftige kvælstofudvaskning grundet den store nedbør.

Samtidig konstateredes et kvalitetsskred så forholdet mellem prima og standard træer, selv i gode kulturer, er blevet forringet betragteligt, bl.a. fordi træerne er groet alt for stærkt de to sidste år. Det er i denne forbindelse også værd at notere sig, at der er et stadigt større udbud af nordmannsgranjuletræer i vore aftagerlande som er produceret lokalt, og dermed ikke belastet med de samme fragtomkostninger som de danske træer, et forhold som også i stadig højere grad vil lægge pres på de kommende års prisudvikling.

Først midt i november måned blev den afventende holdning hos aftagerne afløst af en meget stor efterspørgsel der holdt sig næsten til juleaften.

På det store tyske marked konstateredes det med tilfredshed - set med danske øjne - at nordmannsgranen øgede sin markedsandel på bekostning af blågran, og i mindre udstrækning rødgran.

Markedet for klippegrønt udviklede sig i 1998 roligt og stabilt. Der blev stort set handlet til vejledende priser, og hvad der blev klippet blev også solgt. Handelen med klippegrønt har mere og mere udviklet sig til at være "dag til dag" handler.

Afsætningen af nordmannsgran-klip startede tidligt, og på grund af det milde/fugtige efterår har der nogen steder været problemer med for dårlig afmodning, og efterfølgende misfarvning og nåletab. Det såkaldte juletræsklip - der navnlig anvendes til håndbuketter og kirkegårdsdækning - udgør en stigende andel af nordmannsgranproduktionen.

Handelen med nobilis er forløbet over forventning med månederne oktober og november som de store salgsmåneder. Afsætningen har navnlig omfattet ungdomsgrene/mellemgrene og dekorationsgrene fra unge og mellemaldrende bevoksninger. Den kraftige koglesætning i ældre nobilis betød derimod, at udbuddet af ældre dekorationsgrene blev kraftigt reduceret.

1999 - priserne på grangrønt forventes at stige med 1 kr/kg.

1999 - priserne på nordmannsgranjuletræer. Primatræer vil holde prisen, hvorimod der forventes yderligere prisfald på standardtræer.

Det danske vejr

Vejret har i 90-erne opført sig ekstremt og sat rekorder på stribe - både hvad angår varme, sol og nedbør.

I 1998 drukkede vi på det nærmeste i regn, og året blev det næstvådeste siden de landsdækkende målinger startede herhjemme i 1874.

Årsmiddeltemperaturen lå i 1998 på 8,2 grader, svarende til ½ grad over normalen, og det til trods for den halvkølige sommer og vintervej i en lang periode i november - december måned.

Antal soltimer lå i gennemsnit ca. 5% under normal gennemsnittet.

Globalt blev 1998 det varmeste år der nogensinde er målt, og forskerne er rimeligt sikre på, at der er en ændring mod et varmere klima på vej. Denne fortsatte opvarmning af kloden vil medføre flere og kraftigere orkaner, flere oversvømmelser og mere tørke.

I relation til plantagernes sundhedstilstand og vækst her i området har klimaet i 1998 artet sig yderst tilfredsstillende. Nedbøren i vækstperioden april - maj - juni har ligget væsentligt over normalen, middeltemperaturen har ligget nogenlunde på normalen, og vi er stort set sluppet for den sene forårsnattefrost.

På målestationen i Stilde plantage registreredes årsnedbøren i 1998 til 1191 mm (1997: 776 mm).

I landet som helhed fik den kølige og våde sommer stor betydning for mange skadedyr. Sitkabladslusen blev eksempelvis kraftigt opformeret, og resultatet var kraftig afmåling af både sitkagran og hvidgran, navnlig i kystnære områder.

Det lune forår begunstigede desuden alm. ædelgranlus, der optrådte særdeles talrigt i løbet af foråret, begunstiget af den usædvanligt lange og varme sommer 1997, der var baggrunden for en meget stor

udgangspopulation. Denne er dog reduceret væsentligt på grund af den kølige sommer i 1998, så indeværende sæsons tæthed af alm. ædelgranlus er relativ lav.

Vi har i vore nordmannsgrankulturer sprøjtet forebyggende mod denne skadevolder.

Den våde og kolde sommer var gunstig for skovbruget m.h.t. barkbillen typografen, som gennem flere år har voldt problemer overalt i landet men nu synes på tilbagegang. Billernes sværmning kom ellers godt i gang i det varme forår, men herefter var vejrforholdene særdeles ugunstige for billernes videre udvikling.

Derimod ser det ud til, at jättebarkbillen "dendroctonus micans", der angriber sitkagran, er i kraftig fremgang. Efter en længere årrække, hvor der kun lokalt har været angreb af betydning, blev der i 1998 konstateret udbredt forekomst af micansdræbte sitkagran.

Endelig har den store, brune snudebille "hylobius abietis" været en hyppig skadevolder i 1998. Flere kulturer har måttet sprøjtes 2 gange for at slå angrebet ned, og der meldes også om at ikke alene rødgran men også douglas, thuja såvel som skovfyr har været angrebet.

Jeg vil slutte med at omtale en række generelle ting, der har relation til skovbrugserhvervet og derfor kan være af interesse for aktionærkredsen.

Certificering

I Skovlovens § 21 er der lagt op til fastsættelse af regler for mærkning af skovprodukter fra bæredygtige og økologisk drevne skovbrug.

Rio-konferencen i 1992 lagde op til en sådan certificering og siden er der oprettet et internationalt certificeringsprogram (FSC), der tilbyder sin service til alle skovejere i hele verden. Blandt de væsentligste krav for opnåelse af certifikat kan nævnes: overholdelse af alle relevante love og principper for god skovdrift og herunder forbud mod brug af pesticider og mindst mulig brug af gødning.

Bevaring og pleje af skovens kulturelle værdier såsom fortidsminder, gl. driftsformer og lign. Udbygning af friluftaktiviteter, bedst mulig udnyttelse af skovens træproduktion og størst mulig hensyntagen til skovens landskabelige funktioner.

I den herhjemme i 1996 oprettede FSC-arbejdsgruppe er Dansk Skovforening, Skov- og Naturstyrelsen, Hedeselskabet og Skovdyrkerforeningerne tilknyttet med observatørstatus.

Som privatskovbrugets brancheorganisation følger Skovforeningen løbende udviklingen. For tiden er der ikke noget fordelagtigt marked for dansk certificeret træ, men på den anden side kan man ikke afvise, at det kan komme. Derfor deltager Skovforeningen - sammen med de øvrige europæiske skovejerorganisationer i et forsøg på at udvikle et certificeringssystem der er egnet for små skovejendomme som de danske.

Initiativet er taget af skovejerorganisationerne i Finland og i Tyskland hos hvem der er et udpræget behov for et alternativ til FSC, der primært er rettet imod store, skovejende selskabet m.m. som f.eks den største svenske skovkoncern "Assi Domæn", som har certificeret sine skovbesiddelser på i alt 3 mio ha, og hvorfra den store engelske træimportør W. Mason & Son Lt. får halvdelen af sit importerede træ mod at betale en merpris på 5%.

Et medlem af Europaparlamentet stillede i foråret spørgsmålet til EU-Kommissionen om man havde forpligtet sig til et bestemt system for skovcertificering. Hertil svarede miljøkommissær Ritt Bjerregård: Kommissionen er opmærksom på en stigende og helt legitim, offentlig efterspørgsel efter større sikkerhed omkring bæredygtig skovdrift. Globalt kan certificering ses som et værktøj blandt mange,

der kan hjælpe med at forbedre skovdriften i de områder af verden, hvor der sker skovrydning og storstilet skovforringelse som følge af uegnede skovningsmetoder.

I Europa vil skovcertificering sandsynligvis ikke have nogen nævneværdig indflydelse på skovdriften, fordi denne allerede er kendetegnet ved en høj grad af bæredygtighed. Den potentielle nytte - hvis der findes nogen - vil her være begrænset til mulige markedsfordele og en bedre offentlig information om miljøfordele for træ og træbaserede produkter sammenlignet med ikke-fornybare råvarer.

Lempelse i skovbrugets ejendomsskat

Ved efterårets finanslovsforlig blev den kommunale grundskyld på produktionsjord reduceret til højst 8%.

For skovenes vedkommende omfattede denne lempelse dog kun skove, der var samnoteret med landbrugsjord. Selvstændigt vurderede skove, som udgør ca. ¾ af det danske skovareal, fik ikke samme lempelse.

Takket være Dansk Skovforenings ihærdige indsats overfor regering og folketing, hvor man påpegede nødvendigheden af en bedre økonomi i skovbruget, lykkedes det allerede en uge efter finanslovsforligets offentliggørelse at få reglerne lempet, således at den reducerede grundskyldspromille på max. 8% kom til at gælde alle skovarealer, dvs en lempelse på skovbrugets ejendomsskatter med i alt 8 mio. kr om året.

Dyrkning af juletræer og pyntegrønt i kort omdrift i fredskov

I henhold til Skovlovens §16, stk. 2 må der dyrkes juletræer og pyntegrønt i kort omdrift på max. 10% af skovens areal. Bestemmelsen, der blev indført med Skovloven af 1989, skal i fredskove være opfyldt senest den 1. juli 1999.

Bestemmelsen gælder for hver enkelt skov på en skovejendom.

Ved opgørelsen af de 10% medregnes hele det fredskovspligtige areal i den enkelte skov, inklusive mindre, ubevoksede arealer.

Ved pyntegrønt i kort omdrift forstås klippebevoksninger af f.eks nordmannsgran eller nobilis, der bliver afdrevet før hugstmodenhed f.eks efter ca. 25 - 35 år.

Almindelig udnyttelse af pyntegrønt i lang omdrift er umiddelbart tilladt, under forudsætning af at træerne udvikler sig til en sluttet bevoksning af højstammede træer, der bevares til hugstmodenhed.

Skovejers ansvar ved publikums færdsel

I princippet færdes publikum på eget ansvar i skoven, men i takt med at der udlægges arealer som urørt skov og der efterlades gamle træer som skal stå indtil de falder sammen af ælde, øges ejerens risiko for at pådrage sig et erstatningsansvar.

Drejer det sig om træer der står langs offentlig vej er sagen klar. Er de til fare for trafikken på vejen fordi der er rådne, udgåede og ligningen skal de fjernes, og ejeren er ansvarlig.

Drejer det sig om træer inde i bevoksningerne, der kan være til fare for publikum der færdes på skovveje og stier, er sagen uklar og vil formentlig først blive afklaret, når en konkret sag bliver ført til doms.

Derfor vil det være klogt at have en ansvarsforsikring.

Skovbørnehaver

Udkast til vejledning for oprettelse af skovbørnehaver er udarbejdet af Dansk Skovforening og fremsendt til Kommunernes Landsforening, der endnu ikke har svaret.

Som sagen ligger for øjeblikket, skal Skovtilsynets godkendelse indhentes, såfremt skovbørnehaven skal rumme faste installationer såsom skurvogn o.l.

Adgangsret til de private skove

Friluftsrådet arbejder fortsat for øget adgang til de private skove, således at der kommer til at gælde samme regler som i de offentlige skove, dvs at skovene er åbne døgnet rundt og at man må færdes til fods overalt i skoven - undtagen i indhegnede kulturer.

Dansk Skovforening kan - som skovens brancheorganisation - ikke se, at der skulle være et generelt behov for en sådan udvidet åbning af de private skove, men derimod kan man, hvis forslaget blev gennemført, se en lang række problemer ikke mindst overfor jagtlejerne der i høj grad er med til at forbedre skovbrugets skrantende økonomi.

Skovforeningen arbejder derfor fortsat for at bevare de nuværende adgangsregler til de private skove og er der fra lokalsamfundets side ønsker om dispensation fra disse regler, må forhandling finde sted med den lokale skovejer.

Brug af sprøjtemidler

Folketinget har nedsat en række udvalg der skal vurdere konsekvenserne af et eventuelt stop for brug af pesticider i Danmark i løbet af 10 år.

Det største problem for skovbruget vil i denne forbindelse være knyttet til kulturetableringen og til pyntegrønt/juletræsproduktionen.

Kulturudgifterne vil stige væsentligt, navnlig for løvtræ, og det vil formentlig påvirke træartsvalget i retning af mere brug af nåletræ.

Pyntegrønt og juletræsproduktionen vil i høj grad blive vanskeliggjort og væsentlig mere udgiftskrævende uden brug af pesticider, og skovbrugserhvervets økonomi vil dermed blive stærkt forringet, idet mellem 1/3 og 1/2 af erhvervets indtægter stammer fra juletræs- og pyntegrønnsproduktionen.

Miljøministeren har indgået aftaler med amter, kommuner og Skov- og Naturstyrelsen om at brug af pesticider på offentlige arealer skal være ophørt den 1. januar 2003.

Med den nuværende dyrkningsmæssige viden vil det betyde, at produktionen i vid udstrækning på opgives. Dette gælder navnlig dyrkning af nordmannsgran, medens andre arter til en vis grad kan holdes ukrudtsfri ved mekanisk renholdelse.

15-04-99

LO/jeb

L. Østergaard - J. Herzkind